

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 1.027

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 18 noiembrie 2005

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECRETE	
1.105. — Decret privind conferirea Ordinului național <i>Steaua României</i> în grad de <i>Comandor</i>	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 602 din 14 noiembrie 2005 privind constituționalitatea dispozițiilor art. 25, art. 25 ¹ alin. (1), (2), (4), (5) și (7), art. 25 ² alin. (1) și (2), art. 43 alin. (5), art. 48 alin. (4), art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c) și ale art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e ²) și e ³) din Regulamentul Camerei Deputaților.....	2–11
★	
Opinie separată	12–13
★	
Opinie separată	14–16

D E C R E T E

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T**privind conferirea Ordinului național *Steaua României*
în grad de *Comandor***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, precum și ale art. 4 alin. (1), ale art. 6 lit. A pct. I și ale art. 11 alin. (1) pct. I.1 din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerea directorului Serviciului de Informații Externe,

pentru profesionalismul de care a dat dovadă în îndeplinirea misiunilor încredințate, pentru remarcabilele realizări obținute în contextul integrării europene și armonizării operaționale cu structurile similare euroatlantice, precum și pentru meritele deosebite în întreaga activitate,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul național *Steaua României* în grad de *Comandor*, cu însemn pentru militari, persoanei prevăzute în anexa*) la prezentul decret.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

București, 17 noiembrie 2005.
Nr. 1.105.

*) Anexa se comunică instituțiilor interesate.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 602

din 14 noiembrie 2005

privind constituționalitatea dispozițiilor art. 25, art. 25¹ alin. (1), (2), (4), (5) și (7), art. 25² alin. (1) și (2), art. 43 alin. (5), art. 48 alin. (4), art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c) și ale art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e² și e³) din Regulamentul Camerei Deputaților

Cu Adresa nr. 51/1.094 din 26 octombrie 2005 secretarul general al Camerei Deputaților a trimis Curții Constituționale, în temeiul dispozițiilor art. 27 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea referitoare la neconstituționalitatea unor dispoziții din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat și completat prin Hotărârea Camerei

Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 950 din 26 octombrie 2005.

Sesizarea este semnată de un număr de 134 de deputați, și anume: Mirela Elena G. Adomnicăi, Constantin C. Amarie, Petru P. Andea, Ecaterina D. Andronescu, Mihai Cristian V. Apostolache, Niculae I. Bădălău, George E.

Băeșu, Nicolae N. Bănicioiu, Eugen A. Bejinariu, Dumitru A. Bentu, Ioan I. Bivolaru, Răzvan-Petrică R.C. Bobeanu, Ovidiu I. Brînzan, Ioan V. Buda, Obuf Cătălin Ovidiu Gh. Buhăianu, Romeo Gheorghe Leonard N. Cazan, Ion Șt. Călin, Gheorghe A. Chiper, Filonaș I. Chiș, Ioan I. Cindrea, Minodora V. Cliveti, Viorel C. Constantinescu, Titus T. Corlățean, Gabriela C. Crețu, Vasile Emilian N. Cutean, Iosif E. Dan, Marin N. Diaconescu, Corneliu Ioan M. Dida, Valer D. Dorneanu, Doina Micșunica M. Drețcanu, Cristian Sorin G. Dumitrescu, Zamfir D. Dumitrescu, Mihai Th. Dumitriu, Ion Gh. Dumitru, Mircea A. Dușa, Monalisa D. Găleteanu, Filip C. Georgescu, Ion I. Giurescu, Petru P. Godja, Aurel P. Gubandru, Viorel V. Hrebenciuc, Iulian Gh. Iancu, Florin P. Iordache, Costică C. Macaleți, Iulian Claudiu Șt. Manda, Constantin M. Marin, Eduard-Stelian Gh. Martin, Cătălin Lucian T. Matei, Alexandru S. Mazăre, Vladimir-Alexandru M. Mănăstireanu, Sorin Dan R. Mihalache, Manuela P. Mitrea, Miron Tudor I. Mitrea, Vasile Gh. Mocanu, Ion A. Mocioalcă, Tudor F. Mohora, Emil Radu E. Moldovan, Ioan I. Munteanu, Tiberiu Ovidiu V. Mușetescu, Rodica N. Nassar, Aurel D. Nechita, Gabriela C. Nedelcu, Dan V. Nica, Eugen V. Nicolicea, Vasile Cosmin V. Nicula, Bogdan-Nicolae M. Niculescu-Duvăz, Constantin G. Niță, Teodor D. Nițulescu, Iuliu I. Nosa, Gabriel M. Oprea, Ioan Mircea I. Pașcu, Rovana C. Plumb, Radu T. Podgorean, Victor-Viorel N. Ponta, Pop A. Claudiu, Dan Ioan M. Popescu, Viorel V. Pupeză, Vasile V. Pușcaș, Mihaela Adriana D. Rusu, Victor D. Sanda, Ion I. Sasu, Marian Florian I. Săniuță, Adrian V. Severin, Mihail M. Sirețeanu, Gheorghe G. Sârb, Daciana Octavia I. Sârbu, Mugurel Liviu S. Sârbu, Marian I. Sârbu, Vasile Filip V. Soporan, Ioan V. Stan, Ion M. Stan, Octavian Șt. Știreanu, Alecsandru I. Știucă, Constantin Z. Tămagă, Mihai Nicolae A. Tănăsescu, Petru D. Târniceru, George Alin J. Teodorescu, Liviu I. Timar, Ioan I. Timiș, Pavel P. Todoran, Florentina Marilena I. Toma, Mihai C. Tudose, Valeriu Alexandru B. Ungureanu, Aurelia I. Vasile, Petru Gabriel P. Vlase, Aurel C. Vlădoiu, Cătălin D. Voicu, Florea Șt. Voinea, Valeriu Ștefan C.C. Zgonea, Lucian Augustin A.A. Bolcaș, Ilie I. Merce, Vladimir Mircea M. Fârșirotu, Leonida I. Lari-Iorga, Florina Ruxandra F. Jipa, Iuliu Ioan I. Furo, Paul P. Magheru, Costache M. Mircea, Ștefan Baban, Dragoș Petre C. Dumitriu, Mira Anca Victoria T. Mărculeț Petrescu, Lia Olguța C. Vasilescu, Marius C. Iriza, Cristian Valeriu V. Buzea, Octavian Mircea A. Purceld, Cristian V. Stănescu, Adrian M. Moisoiu, Petru I. Călian, Ioan Aurel I. Rus, Angela Buciu, Dan Dumitru E. Zamfirescu, Marcu I. Tudor, Ion F. Mînzîină, Avram N. Dumitru, Gelil C. Eserghep.

Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 6.498 din 26 octombrie 2005 și formează obiectul Dosarului nr. 800C/2005.

În sesizare sunt criticate ca fiind neconstituționale următoarele articole din Regulamentul Camerei Deputaților:

1. Art. 25 care prevede posibilitatea revocării președintelui Camerei Deputaților și a oricărui alt membru al Biroului permanent înainte de expirarea mandatului, precum și procedura de declanșare și de vot a revocării. Aceste prevederi încalcă, în opinia autorilor sesizării, art. 64 alin. (2) și (5) din Constituție, conform cărora președinții celor două Camere ale Parlamentului se aleg pe durata mandatului Camerelor, iar ceilalți membri ai birourilor permanente se aleg la începutul fiecărei sesiuni, alcătuirea birourilor permanente și a comisiilor parlamentare realizându-se potrivit configurației politice a fiecărei Camere. În acest sens, se arată că „președintele Camerei este singurul dintre membrii Biroului permanent care reprezintă un subiect de drept constituțional distinct“, principalele sale atribuții având un „caracter neutru din punct de vedere politic“, astfel: reprezintă Camera și interesele ei, inclusiv pe plan internațional, convoacă Camera în sesiuni ordinare sau extraordinare, prezidează lucrările în plen, acordă cuvântul, moderează discuțiile, sintetizează problemele supuse dezbaterii, asigură menținerea ordinii în timpul dezbaterilor și respectarea regulamentului, proclamă rezultatul votului și prezidează lucrările Biroului permanent. Totodată președintele Camerei Deputaților are și „atribuții de ordin constituțional, asemănătoare ca importanță cu cele ale Președintelui României“, și anume: este consultat, alături de președintele Senatului, împreună cu liderii grupurilor parlamentare, de către Președintele României la dizolvarea Parlamentului; poate sesiza Curtea Constituțională în condițiile prevăzute de art. 146 lit. a), b) și c) din Constituție; participă la consultările politice organizate de Președintele României; primește sau participă la depunerea jurământului de către unele persoane cu funcții de demnitate publică. Așadar, „practic, președintele Camerei are un statut constituțional și o statură constituțională care îl diferențiază net de ceilalți membri ai Biroului permanent conferindu-i acestuia un alt regim juridic“, cum, de altfel, însuși textul constituțional invocat distinge între persoana președinților Camerelor și ceilalți membri ai birourilor permanente. Rezultă că, în acest context constituțional, „președintele Camerei Deputaților nu poate fi revocat“, o asemenea soluție regăsindu-se și în constituțiile și regulamentele parlamentare ale altor state cu bogată tradiție constituțională și democratică, de exemplu Franța, Germania, Italia, Spania, Austria, după

cum „nu se cunosc practici în nici o țară europeană de înlocuire a președinților Camerelor înainte de expirarea mandatului“. Se arată că, dimpotrivă, există exemple — Italia, Franța, Germania, Austria, Bulgaria și Ungaria — „în care președinții Camerelor de o anumită coloratură politică au rămas în funcții pe durata mandatelor lor, în condițiile în care prim-miniștrii sau președinții statelor reprezentau alte forțe politice“.

2. Art. 25¹ alin. (1), potrivit căruia revocarea din funcție a președintelui Camerei Deputaților poate fi propusă de către majoritatea deputaților când se schimbă majoritatea politică din Cameră, este contrar art. 64 alin. (2) și (5) din Constituție, întrucât: așa cum s-a arătat la pct. 1, președinții Camerelor nu pot fi revocați, o asemenea măsură fiind „în realitate o schimbare subiectivă, o simplă înlocuire și nu o revocare“, ce constituie în statul de drept, și cu deosebire în dreptul public, „o sancțiune care poate interveni în cazul în care un subiect de drept săvârșește o abatere gravă“. Or, așa-zisa schimbare a majorității politice nu constituie o astfel de condiție și nu poate fi reproșată președintelui Camerei Deputaților; conceptul de „majoritate politică“ care stă la baza revocării nu este definit de Regulament sau de alt act normativ, nu are recunoaștere doctrinară și nici „o semnificație constituțională care să poată influența mandatul președinților Camerelor Parlamentului“. Termenul „majoritate“ utilizat de Constituție sau de alte acte normative se referă la „cворumul de vot necesar pentru adoptarea unor acte juridice“ și „are valoare cantitativă, cifrică, de măsură“, singura sintagmă cu semnificație constituțională pentru tema discuției fiind sintagma „configurație politică“. Conform alin. (5) al art. 64 din Constituție, referitor la alcătuirea birourilor permanente și a comisiilor parlamentare potrivit configurației politice a fiecărei Camere, care dă expresie principiului constituțional al suveranității poporului, „configurația politică are în vedere spectrul politic rezultat din alegeri, mai exact partidele și formațiunile politice care au întrunit pragul electoral și au intrat în Parlament“, iar în ceea ce privește structura organelor de lucru, conceptul „este evaluat și luat în considerare la dimensiunea momentului constituirii legislativului, pentru că acela este momentul adevărului, al exprimării voinței poporului“. Majoritatea politică este conjuncturală, relativă și „nu poate justifica de fiecare dată revocarea președintelui Camerei Deputaților“ și nici „nu trebuie să influențeze decizia inițială a Camerei cu privire la alegerea organelor sale de conducere, deoarece această decizie s-a luat în conformitate cu configurația politică rezultată din alegeri“. Relativitatea valorii conceptului de majoritate politică este relevantă chiar în legătură cu

prezenta hotărâre, ce „a putut fi adoptată numai cu votul deputaților din P.R.M., care s-au pronunțat «pentru» într-o anumită conjunctură particulară și singulară“. Practic, Regulamentul a fost adoptat cu 181 de voturi „pentru“ în condițiile în care 23 de voturi au venit de la P.R.M., „ceea ce înseamnă că, la votul final, coaliția nu a reușit să strângă acea majoritate politică de cel puțin 167 de voturi care să susțină art. 25¹ privind revocarea din funcție a președintelui Camerei Deputaților, în condițiile schimbării majorității politice“. „Schimbarea președintelui ori de câte ori se schimbă majoritatea parlamentară din Cameră ar duce la instabilitate decizională, ar crea o stare de confuzie în ceea ce privește stabilitatea politică a statului nostru, cu repercusiuni incalculabile în plan intern și internațional“. În logica art. 25¹ schimbarea majorității politice „nu este clar determinată în timp, nu este o certitudine și nu își găsește corespondentul în votul pe care electoratul l-a acordat partidelor sau coalițiilor politice ce au candidat în alegeri“ și faptul că „Guvernul este de o anumită culoare politică, iar președinții celor două Camere sunt de altă culoare politică nu este de natură să influențeze bunul mers al activității parlamentare decât în situația în care președintele Camerei ar avea o atitudine obstructionistă, prin care ar încălca grav prevederile Constituției și ale Regulamentului“. Totodată instituționalizarea și permanentizarea tezei majorității politice ar „implica punerea în aplicare a mandatului imperativ“, ceea ce contravine prevederilor art. 69 din Constituție. Susținerea că o anumită majoritate progubernamentală trebuie în mod obligatoriu să dețină și președinția Camerelor Parlamentului și că această ipoteză se regăsește în toate țările este contrazisă de exemple de „coabitare“ politică de diferite culori, în țări ca Austria, Olanda, Marea Britanie, Germania, Irlanda; posibilitatea ca revocarea să fie cerută de majoritatea deputaților este neconstituțională, deoarece „modul de desemnare a președintelui Camerei, la propunerea unuia sau mai multor grupuri parlamentare, așa cum a fost stabilită configurația politică inițială a Camerei, ține cont de voința electoratului și nu de jocurile politice din Parlament, de majoritățile de conjunctură sau de interesele politicianiste ale parlamentarilor“, iar „respectarea configurației politice inițiale și principiul simetriei actelor juridice cer deopotrivă ca și revocarea din funcție a președintelui Camerei să fie făcută numai de grupul sau grupurile care l-au propulsat în funcție“. În acest sens este menționată Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 1 februarie 2005, care reia cele statuate de Curte prin Decizia nr. 46 din 17 mai 1994.

3. Art. 25¹ alin. (2) care prevede posibilitatea revocării din funcție a președintelui Camerei Deputaților și la

cererea a minimum o treime din numărul total al deputaților încalcă art. 64 alin. (2) și (5) din Constituție pentru aceleași argumente expuse la pct. 2, deoarece „nu ține seama de valoarea configurației politice a Parlamentului și de principiul simetriei actelor juridice“.

4. Art. 25¹ alin. (4) și (5) referitor la procedura de dezbatere a propunerii de revocare contravine art. 1 alin. (3) din Constituție privind drepturile la demnitate și dreptate și nesocotește rolul și atribuțiile constituționale ale președintelui Camerei Deputaților. Sancționarea președintelui fără verificarea temeiniciei imputărilor ce i se aduc, fără stabilirea existenței faptelor de care este acuzat „constituie o procedură arbitrară, străină unei democrații parlamentare“.

5. Art. 25¹ alin. (7) care dispune cu privire la noua propunere pentru funcția de președinte, în cazul revocării președintelui Camerei Deputaților, încalcă art. 64 alin. (5) din Constituție, deoarece nu ține cont de „configurația politică inițială a Camerelor, de votul politic inițial, de voința politică pe care electoratul a exprimat-o prin votul său“. Pentru respectarea configurației politice inițiale, noua propunere pentru funcția de președinte al Camerei trebuie făcută tot de grupul parlamentar care l-a desemnat inițial, cu redeschiderea procedurii negocierilor între grupurile parlamentare prezente în Parlament și nu numai între două grupuri parlamentare.

6. Art. 25² alin. (1) și art. 25² alin. (2) privind revocarea din funcție a oricărui dintre ceilalți membri ai Biroului permanent contravine prevederilor constituționale ale art. 64 alin. (5), pentru aceleași argumente invocate la pct. 2, 3 și 5, precum și pentru că „posibilitatea revocării membrilor Biroului permanent fără a se menționa motivele revocării constituie o modalitate care deschide calea arbitrariului, abuzurilor și persecuțiilor politice și ar crea mari instabilități politice și parlamentare“.

7. Art. 43 alin. (5) privitor la revocarea unui membru al biroului comisiei prin hotărârea a mai mult de jumătate din numărul membrilor comisiei încalcă art. 64 alin. (5) din Constituție, pentru aceleași argumente expuse la pct. 2, 3 și 5 din sesizare.

8. Art. 48 alin. (4) care stabilește că deputatul care absentează de la lucrările comisiei poate fi înlocuit de un alt deputat din același grup, pe baza împuternicirii semnate de liderul grupului parlamentar, contravine art. 69 alin. (2) din Constituție, întrucât împuternicirea dată de liderul grupului parlamentar are semnificația unui mandat imperativ care încalcă caracterul reprezentativ al mandatului fiecărui parlamentar.

9. Art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c) referitor la competența de primă Cameră sesizată a Camerei Deputaților, cu privire la condițiile privind îndeplinirea îndatoririlor militare de către cetățenii români, reglementate de art. 55 alin. (2) și (3) din Constituție, este contrar prevederilor constituționale ale art. 75 alin. (1), întrucât doar teza cuprinsă în alin. (2) al acestui text privește Camera Deputaților, în timp ce reglementarea prevăzută la alin. (3) este de competența Senatului.

10. Art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e²) și e³) privind competența Camerei Deputaților în calitate de Cameră decizională pentru situațiile reglementate prin art. 63 alin. (1) „*Prelungirea mandatului*“ și prin art. 70 alin. (1) „*Jurământul deputaților și senatorilor*“ din Constituție este neconstituțional, întrucât în primul caz prelungirea mandatului are loc de drept, iar jurământul deputaților și senatorilor face parte din statutul parlamentarilor, dat în competența comună a celor două Camere prin art. 65 alin. (2) lit. j) din Constituție.

În temeiul art. 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președintelui Camerei Deputaților pentru a trimite punctul de vedere al Biroului permanent.

Biroul permanent al Camerei Deputaților nu a transmis punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile art. 25, art. 25¹ alin. (1), (2), (4), (5) și (7), art. 25² alin. (1) și (2), art. 43 alin. (5), art. 48 alin. (4), art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c) și ale art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e²) și e³) din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat și completat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 27 și 28 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie dispozițiile art. 25, art. 25¹ alin. (1), (2), (4), (5) și (7), art. 25² alin. (1) și (2), art. 43 alin. (5), art. 48 alin. (4), art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c) și ale art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e²) și e³) din Regulamentul Camerei Deputaților, care au următorul cuprins:

— Art. 25: „*Președintele Camerei Deputaților și orice alt membru al Biroului permanent pot fi revocați înainte de*

expirarea mandatului, cu votul majorității deputaților. Votul este secret și se exprimă prin buletine de vot în cazul președintelui Camerei Deputaților și prin bile în cazul celorlalți membri ai Biroului permanent. Propunerea de revocare se face în scris și este însoțită de semnăturile inițiatorilor.“;

— Art. 25¹ alin. (1), (2), (4), (5) și (7): „(1) Revocarea din funcție a președintelui Camerei Deputaților poate fi propusă, când se schimbă majoritatea politică din Camera Deputaților, de către majoritatea deputaților.

(2) Revocarea din funcție a președintelui Camerei Deputaților poate fi propusă și la cererea a minimum o treime din numărul total al deputaților, în una dintre următoarele situații:

a) încalcă prevederile Constituției României;

b) încalcă grav sau în mod repetat prevederile Regulamentului Camerei Deputaților sau ale Regulamentului ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului.

[...]

(4) Propunerea de revocare se depune la Biroul permanent, care verifică, din punct de vedere formal, îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1), (2), (3) și (7), după caz, urmând ca acesta să introducă în proiectul ordinii de zi a următoarei ședințe de plen propunerea de revocare. Dezbaterea asupra propunerii de revocare se va realiza cu respectarea prevederilor art. 216. Dezbaterea se realizează pe baza unui aviz consultativ al Comisiei juridice, de disciplină și imunități, în legătură cu situațiile prevăzute la alin. (2) lit. a) și b).

(5) Președintele Camerei Deputaților căruia i s-a cerut revocarea nu poate conduce ședința Biroului permanent sau cea a plenului în care se discută revocarea sa. El va fi înlocuit prin votul Biroului permanent de unul dintre vicepreședinți.

[...]

(7) În cazul în care este revocat președintele Camerei Deputaților, la cererea majorității politice nou-formate, din rândul căreia a fost ales noul președinte, aceasta va ceda o funcție de vicepreședinte pentru tot restul legislaturii grupului parlamentar care a deținut funcția de președinte al Camerei Deputaților, pentru a se respecta configurația politică, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (3). Funcția de vicepreședinte, care este cedată, va fi stabilită prin renegociere în interiorul majorității politice respective și va fi precizată în cererea de revocare înaintată Biroului permanent. În cazul în care noul președinte ales aparține unui grup parlamentar din cadrul majorității politice care a propus revocarea, respectarea configurației politice se realizează prin renegociere în cadrul acestei majorități.“;

— Art. 25² alin. (1) și (2): „(1) Revocarea din funcție a oricăruia dintre ceilalți membri ai Biroului permanent poate fi solicitată de grupul parlamentar care l-a propus.

(2) Revocarea din funcție a oricăruia dintre ceilalți membri ai Biroului permanent poate fi propusă și la cererea a minimum o treime din numărul total al deputaților, în una dintre următoarele situații:

a) încalcă prevederile Constituției României;

b) încalcă grav sau în mod repetat prevederile Regulamentului Camerei Deputaților sau ale Regulamentului ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului.“;

— Art. 43 alin. (5): „Revocarea unui membru din biroul comisiei se hotărăște cu votul majorității deputaților din comisie, la solicitarea grupului parlamentar care l-a propus sau a mai mult de jumătate din numărul membrilor comisiei.“;

— Art. 48 alin. (4): „Deputatul care absentează de la lucrările comisiei poate fi înlocuit de un alt deputat din același grup, pe baza împuternicirii semnate de liderul grupului parlamentar.“;

— Art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c): „(2) Potrivit art. 75 din Constituția României, se supun spre dezbatere și adoptare Camerei Deputaților, ca primă Cameră sesizată: [...];

2. proiectele legilor organice prevăzute în Constituția României la:

[...]

c) art. 55 alin. (2) și (3) — Condițiile privind îndeplinirea îndatoririlor militare de către cetățenii români; [...];

— Art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e²) și e³[...]

„e²) art. 63 alin. (1) — Prolungirea mandatului Parlamentului;

e³) art. 70 alin. (1) — Jurământul deputaților și senatorilor;“.

Textele constituționale considerate ca fiind încălcate sunt, în ordinea invocării lor, art. 64 alin. (2) și (5), art. 69, art. 1 alin. (3), art. 55 alin. (2), art. 63 alin. (1), art. 70 alin. (1) și art. 65 alin. (2) lit. j), care au următorul cuprins:

— Art. 64 alin. (2) și (5): „(2) Fiecare Cameră își alege un birou permanent. Președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului se aleg pe durata mandatului Camerelor. Ceilalți membri ai birourilor permanente sunt aleși la începutul fiecărei sesiuni. Membrii birourilor permanente pot fi revocați înainte de expirarea mandatului.

[...]

(5) Birourile permanente și comisiile parlamentare se alcătuiesc potrivit configurației politice a fiecărei Camere.“;

— Art. 69: „(1) În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului.

(2) Orice mandat imperativ este nul.“;

— Art. 1 alin. (3): „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în

spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”;

— Art. 55 alin. (2) și (3): *„(2) Condițiile privind îndeplinirea îndatoririlor militare se stabilesc prin lege organică.*

(3) Cetățenii pot fi încorporați de la vârsta de 20 de ani și până la vârsta de 35 de ani, cu excepția voluntarilor, în condițiile legii organice.”

— Art. 63 alin. (1): *„Camera Deputaților și Senatul sunt alese pentru un mandat de 4 ani, care se prelungește de drept în stare de mobilizare, de război, de asediu sau de urgență, până la încetarea acestora.”;*

— Art. 70 alin. (1): *„Deputații și senatorii intră în exercitiul mandatului la data întrunirii legale a Camerei din care fac parte, sub condiția validării alegerii și a depunerii jurământului. Jurământul se stabilește prin lege organică.”;*

— Art. 65 alin. (2) lit. j): *„(2) Camerele își desfășoară lucrările și în ședințe comune, potrivit unui regulament adoptat cu votul majorității deputaților și senatorilor, pentru:*

[...]

j) stabilirea statutului deputaților și al senatorilor, stabilirea indemnizației și a celorlalte drepturi ale acestora;“;

Examinând sesizarea de neconstituționalitate formulată, Curtea Constituțională reține următoarele:

I. Cu prilejul soluționării unei sesizări privind constituționalitatea Regulamentului Camerei Deputaților, formulată în anul 1994 de președintele Camerei Deputaților, prin Decizia nr. 45 din 17 mai 1994, Curtea Constituțională a statuat cu valoare de principiu că: prevederile regulamentului sunt constituționale în măsura în care privesc numai organizarea internă și funcționarea Camerei și în măsura în care nu reglementează în materii ce trebuie reglementate prin alte acte juridice; Constituția tratează statutul deputaților distinct de organizarea internă a Parlamentului, ceea ce semnifică intenția Legii fundamentale de a scoate anumite prevederi din sfera de reglementare a Regulamentului și de a realiza o simetrie între prevederile regulamentelor celor două Camere și sub aspectul statutului deputaților și senatorilor; Regulamentul Camerei Deputaților este un act juridic inferior Constituției și legilor și nu poate cuprinde reguli de fond ce țin de domeniul legilor, ci doar reguli de procedură pentru realizarea acestora. Așadar, prin aceeași decizie s-a statuat că „Din moment ce Regulamentul Camerei Deputaților este o hotărâre care reglementează organizarea internă și proprie a Camerei prevederile sale nu pot stabili drepturi și obligații decât pentru deputați, precum și pentru autoritățile, demnitarii și funcționarii publici, în funcție de raporturile constituționale pe care le au cu Camera. Ca atare, prin Regulamentul Camerei Deputaților nu se pot stabili drepturi

și obligații în sarcina unor subiecte de drept din afara Camerei Deputaților [...]“.

De asemenea, în legătură cu constituționalitatea art. 25 din Regulamentul Camerei Deputaților, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 62 din 1 februarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 153 din 21 februarie 2005, tot prin raportare la prevederile art. 64 alin. (2) și (5) din Constituție. Prin acea decizie Curtea, cu majoritate de voturi, a constatat că dispozițiile art. 25 din Regulament „sunt neconstituționale, deoarece prevăd că propunerea de revocare a președintelui Camerei Deputaților și a celorlalți membri ai Biroului permanent să poată fi făcută și de alte grupuri parlamentare decât grupul sau grupurile care i-au propus pentru a fi aleși.“

II. Curtea constată că art. 25, art. 25¹ alin. (5), art. 25² alin. (1) și art. 48 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat și completat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005 sunt constituționale pentru următoarele considerente:

1. Ca urmare a Deciziei nr. 62 din 1 februarie 2005, care este obligatorie conform prevederilor constituționale ale art. 147 alin. (4), în actuala redactare art. 25 din Regulament prevede că *„Președintele Camerei Deputaților și orice alt membru al Biroului permanent pot fi revocați înainte de expirarea mandatului, cu votul majorității deputaților. Votul este secret și se exprimă prin buletine de vot în cazul președintelui Camerei Deputaților și prin bile în cazul celorlalți membri ai Biroului permanent. Propunerea de revocare se face în scris și este însoțită de semnăturile inițiatorilor“.*

Așadar, Curtea constată că prevederile art. 25 din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat și completat prin art. I pct. 24 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, nu numai că nu încalcă, așa cum susțin autorii sesizării, art. 64 alin. (2) și (5) din Constituție, ci este în deplin acord cu acesta.

2. În legătură cu susținerile privind neconstituționalitatea art. 25¹ alin. (5) din Regulament, care potrivit art. I pct. 25 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34/2005, prevede că președintele Camerei căruia i s-a cerut revocarea nu poate conduce ședința Biroului permanent sau cea a plenului în care se discută revocarea sa, Curtea constată că acest text stabilește dispoziții de procedură parlamentară, pe care Camera Deputaților le poate adopta, în conformitate cu art. 64 alin. (1) din Constituție. Așa fiind, Curtea nu poate reține, așa cum susțin autorii sesizării, încălcarea art. 1 alin. (3) din Constituție privind dreptul la demnitate și

dreptate, precum și nesocotirea rolului și atribuțiilor constituționale ale președintelui Camerei Deputaților.

3. Curtea nu poate reține nici neconstituționalitatea art. 25² alin. (1) din Regulament, astfel cum a fost introdus prin art. I pct. 25 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34/2005 și care dispune cu privire la posibilitatea solicitării revocării din funcție a oricărui dintre ceilalți membri ai Biroului permanent de către grupul parlamentar care l-a propus. Textul regulamentar nu numai că nu contravine art. 64 alin. (5) din Constituție, dar este chiar în sensul acestor prevederi constituționale, precum și în sensul celor statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 62 din 1 februarie 2005, cât privește revocarea ca modalitate simetrică cu desemnarea membrului pentru a fi ales în Biroul permanent, ambele fiind supuse imperativelor art. 64 alin. (5) din Constituție.

4. Curtea constată că prevederile art. 48 alin. (4) din Regulament nu contravin prevederilor constituționale ale art. 69 alin. (2) din Constituție. Într-adevăr, art. 69 din Constituție prevede la alin. (1) că în exercitarea mandatului deputații și senatorii sunt supuși unui mandat reprezentativ, iar alin. (2) al aceluiași articol, invocat de autorii sesizării ca fiind încălcat, prevede că exercitarea oricărui mandat imperativ este nulă. Prevederea potrivit căreia deputatul care absentează de la lucrările comisiei poate fi înlocuit în condițiile stabilite de art. 48 alin. (4) din Regulament, astfel cum este redactat prin art. I pct. 59 din aceeași hotărâre a Camerei Deputaților, nu afectează însă textul din Constituție menționat.

III. Curtea constată că art. 25¹ alin. (1), (2), (4) și (7), art. 25² alin. (2), art. 43 alin. (5) teza finală, art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c), cât privește referirea la art. 55 alin. (3) din Constituție și art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e²) și e³) din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat și completat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, sunt neconstituționale, pentru următoarele considerente:

1. Art. 25¹ alin. (1) și (2) și art. 25² alin. (2) din Regulament, astfel cum au fost introduse prin art. I pct. 25 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, prevăd:

— Art. 25¹ alin. (1) și (2): „(1) *Revocarea din funcție a președintelui Camerei Deputaților poate fi propusă, când se schimbă majoritatea politică din Camera Deputaților, de către majoritatea deputaților.*

(2) *Revocarea din funcție a președintelui Camerei Deputaților poate fi propusă și la cererea a minimum o treime din numărul total al deputaților, în una dintre următoarele situații:*

a) *încalcă prevederile Constituției României;*

b) *încalcă grav sau în mod repetat prevederile Regulamentului Camerei Deputaților sau ale Regulamentului ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului.“;*

— Art. 25² alin. (2): „*Revocarea din funcție a oricărui dintre ceilalți membri ai Biroului permanent poate fi propusă și la cererea a minimum o treime din numărul total al deputaților, în una dintre următoarele situații:*

a) *încalcă prevederile Constituției României;*

b) *încalcă grav sau în mod repetat prevederile Regulamentului Camerei Deputaților sau ale Regulamentului ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului.“*

În aprecierea constituționalității acestor texte ale Regulamentului se impune a fi analizate următoarele elemente: a) principiile constituționale pe care se întemeiază activitatea Parlamentului, în general, și compunerea organelor sale de lucru, în special; b) statutul juridic al Biroului permanent al Camerei Deputaților și al membrilor acestui organ; c) condițiile de revocare a membrilor Biroului permanent al Camerei Deputaților.

a) Un prim principiu ce se impune a fi analizat este cel al autonomiei parlamentare, consacrat de art. 64 din Constituție. În virtutea acestui principiu, Parlamentul are libertatea de a-și stabili singur, prin regulamentele celor două Camere, regulile de organizare și funcționare. Ca orice principiu și normă juridică, principiul autonomiei parlamentare se realizează însă numai cu respectarea Constituției și a legilor, așa cum, în mod imperativ, se dispune prin art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală. Astfel, autonomia parlamentară nu legitimează instituirea, prin regulamentele Parlamentului, a unor reguli care încalcă normele și principiile Constituției.

Alt principiu de analizat este cel al deciziei majoritare, care rezultă din caracterul pluralist și democratic al statului român, consacrat prin art. 1 alin. (3) din Constituție, și din natura electivă și reprezentativă a mandatului de parlamentar, consacrată în art. 2 și 62 din Constituție.

Pe baza acestui principiu, atât în organizarea, cât și în activitatea Parlamentului funcționează regula că majoritatea decide, iar minoritatea se exprimă.

Constituția nu definește însă nici noțiunea de majoritate și nici pe cea de minoritate, noțiunea de majoritate putând însemna fie majoritatea rezultată din alegeri pe baza unui program politic, fie majoritatea conjuncturală necesară adoptării unor acte juridice, iar noțiunea de minoritate având înțelesul de opoziție sau de minoritate de voturi, insuficientă adoptării ori respingerii de acte juridice.

În ceea ce privește alegerea președinților Camerelor, birourilor permanente și a comisiilor parlamentare, Constituția instituie *principiul configurației politice*, prin care se înțelege

compunerea politică a fiecărei Camere, rezultată din alegeri.

b) Biroul permanent al Camerei Deputaților este un organ de lucru al acestei Camere a Parlamentului, ales pentru îndeplinirea unui mandat constând în realizarea atribuțiilor ce îi revin potrivit Regulamentului.

Organizarea și funcționarea birourilor permanente ale Camerelor sunt stabilite prin regulamentele acestora. Constituția enunță în art. 64 alin. (2) și (5) modul de alcătuire a birourilor permanente ale Camerelor și durata mandatului membrilor lor în termenii următori: „(2) *Fiecare Cameră își alege un birou permanent. Președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului se aleg pe durata mandatului Camerelor. Ceilalți membri ai birourilor permanente sunt aleși la începutul fiecărei sesiuni. Membrii birourilor permanente pot fi revocați înainte de expirarea mandatului.*

[...]

(5) Birourile permanente și comisiile parlamentare se alcătuiesc potrivit configurației politice a fiecărei Camere.“

Din prevederile constituționale menționate rezultă că președintele Camerei Deputaților este membru al Biroului permanent al Camerei și că la alcătuirea Biroului permanent, adică la alegerea membrilor săi, inclusiv a președintelui, precum și la revocarea lor înainte de expirarea mandatului se ține seama de criteriul configurației politice a acestei Camere.

Din textele constituționale rezultă că președintele Camerei Deputaților are un statut juridic distinct de statutul celorlalți membri ai Biroului permanent.

Președintele Camerei Deputaților este membru de drept al Biroului permanent al Camerei Deputaților, ceea ce rezultă în mod limpede din textul Constituției, iar una dintre consecințe este alegerea lui înainte de constituirea Biroului permanent prin alegerea celorlalți membri.

Spre deosebire de ceilalți membri ai Biroului permanent, care sunt aleși la începutul fiecărei sesiuni, Președintele Camerei Deputaților este ales la începutul legislaturii pe durata mandatului acestei Camere.

În calitate de membru al Biroului permanent, în exercitarea funcției, Președintele Camerei Deputaților este neutru din punct de vedere politic, întrucât nu reprezintă poziția politică și interesele unui partid politic, ci reprezintă Camera Deputaților în integralitatea sa. Potrivit art. 31 din Regulamentul Camerei Deputaților, președintele are, între alte atribuții ce decurg din calitatea sa de membru al Biroului permanent, următoarele: reprezintă Camera și interesele ei, inclusiv pe plan internațional, convoacă Camera în sesiuni ordinare sau extraordinare, prezidează lucrările în plen, acordă cuvântul, moderează discuțiile,

sintetizează problemele supuse dezbaterii, asigură menținerea ordinii în timpul dezbaterilor și respectarea Regulamentului, proclamă rezultatul votului și prezidează lucrările Biroului permanent. Deosebit de aceste atribuții, președintele Camerei Deputaților îndeplinește unele competențe de ordin constituțional și legal, dintre care, în soluționarea prezentei cauze, Curtea le menționează pe următoarele: este consultat, alături de președintele Senatului, împreună cu liderii grupurilor parlamentare, de către Președintele României la dizolvarea Parlamentului; poate sesiza Curtea Constituțională în condițiile prevăzute de art. 146 lit. a), b), c) și e) din Constituție; participă la consultările politice organizate de Președintele României; primește sau participă la depunerea jurământului de către unele persoane cu funcții de demnitate publică.

Statutul președintelui Camerei Deputaților, distinct de statutul celorlalți membri ai Biroului permanent, implică un plus de exigență în reglementarea revocării acestuia înainte de expirarea mandatului. Curtea Constituțională reține în acest sens că orice reglementare care ar face posibilă revocarea președintelui Camerei Deputaților ori de câte ori s-ar realiza majoritatea de voturi suficientă adoptării unei asemenea măsuri ar fi de natură să creeze o instabilitate instituțională perpetuă, contrară voinței electoratului care a definit configurația politică a Camerelor Parlamentului pentru întregul ciclu electoral și intereselor cetățenilor pe care Parlamentul îi reprezintă.

c) Statuând, prin dispozițiile art. 64 alin. (2) teza a patra, posibilitatea revocării membrilor birourilor permanente înainte de expirarea mandatului, Constituția lasă Parlamentului libertatea de a reglementa condițiile și procedurile în care poate avea loc revocarea, cu respectarea celorlalte principii constituționale și legale.

Având în vedere că textul constituțional nu stabilește alte distincții decât cele cuprinse în art. 64, rezultă că revocarea unui membru al Biroului permanent înainte de expirarea mandatului se poate hotărî fie ca sancțiune juridică pentru încălcări grave ale ordinii de drept, fie pentru considerente independente de vinovăția acestuia în exercitarea atribuțiilor, cum ar fi pierderea sprijinului politic al grupului parlamentar care l-a propus.

Revocarea membrilor Biroului permanent, inclusiv a președintelui Camerei Deputaților, pentru încălcarea Constituției și a regulamentelor Parlamentului se sprijină în sens substanțial pe dispozițiile art. 64 alin. (2) teza ultimă din Constituție, coroborate cu celelalte norme și principii care, stabilind obligativitatea respectării ordinii normative, instituie și răspunderea juridică pentru încălcarea Constituției și a regulamentelor parlamentare.

Luând în considerare normele și principiile constituționale care fundamentează tragerea la răspundere juridică, Curtea Constituțională reține că și în cazul revocării unui membru al Biroului permanent al Camerei Deputaților, cu titlu de sancțiune juridică, pentru încălcarea Constituției sau a regulamentelor parlamentare, este obligatorie respectarea normelor și principiilor inerente răspunderii juridice, prin instituirea cadrului procedural corespunzător de cercetare a faptelor imputate și a vinovăției membrului Biroului permanent a cărui revocare se propune și asigurarea exercitării dreptului acestuia de a dovedi netemeinicia acuzațiilor care i se aduc, adică de a se apăra.

De asemenea, Curtea Constituțională reține că reglementarea revocării președintelui Camerei Deputaților nu poate contraveni principiului configurației politice, care, potrivit art. 64 alin. (5) din Constituție, stă la baza alcătuirii Biroului permanent. Din textul constituțional menționat rezultă fără echivoc că prin *configurația politică a fiecărei Camere* se înțelege compunerea acesteia rezultată din alegeri, pe baza proporției pe care grupurile parlamentare o dețin în totalul membrilor Camerei respective. În virtutea configurației politice izvorâte din voința corpului electoral se desemnează și președintele Camerei Deputaților și al Senatului. Votul acordat președintelui unei Camere este un vot politic care nu poate fi anulat decât în cazul în care grupul care l-a propus cere revocarea politică a acestuia sau, în cazul unei revocări ca sancțiune, când acest grup sau o altă componentă a Camerei solicită înlocuirea din funcție a președintelui pentru săvârșirea unor fapte care atrag răspunderea sa juridică. Această înlocuire se poate face numai cu o persoană din același grup parlamentar, care nu își poate pierde dreptul la funcția de președinte, dobândit în virtutea rezultatelor obținute în alegeri, respectându-se principiul configurației politice. În același sens, Curtea Constituțională reține că revocarea din funcție înainte de expirarea mandatului produce întotdeauna efecte numai asupra mandatului celui revocat, iar nu și asupra dreptului grupului parlamentar care a propus numirea lui de a fi reprezentat în Biroul permanent și, în consecință, de a propune alegerea unui alt deputat în locul devenit vacant. Neobservarea principiului menționat și instituirea posibilității alegerii unui nou președinte dintr-un alt grup parlamentar ar avea drept consecință ca sancțiunea aplicată președintelui Camerei Deputaților, revocat din funcție, să se extindă asupra grupului parlamentar care a propus alegerea lui. Or, Constituția nu permite aplicarea unei asemenea sancțiuni cu caracter colectiv.

Ținând seama de considerentele expuse mai sus, Curtea constată că art. 25¹ alin. (1) și (2) și art. 25² alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților sunt neconstituționale, întrucât contravin dispozițiilor din Constituție privind dreptul fundamental la apărare și principiului configurației politice în alcătuirea Biroului permanent.

2. Alin. (4) al art. 25¹, potrivit căruia „*Propunerea de revocare se depune la Biroul permanent, care verifică, din punct de vedere formal, îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1), (2), (3) și (7), după caz, urmând ca acesta să introducă în proiectul ordinii de zi a următoarei ședințe de plen propunerea de revocare. Dezbaterile asupra propunerii de revocare se va realiza cu respectarea prevederilor art. 216. Dezbaterile se realizează pe baza unui aviz consultativ al Comisiei juridice, de disciplină și imunități, în legătură cu situațiile prevăzute la alin. (2) lit. a) și b)*”, face, de asemenea, obiectul sesizării de neconstituționalitate.

Având în vedere că prevederile acestui alineat nu pot fi dissociate de prevederile alin. (1) și (2) ale aceluiași articol, Curtea constată că și alin. (4) al art. 25¹ este neconstituțional.

3. Alin. (7) al art. 25¹ care dispune cu privire la noua propunere pentru funcția de președinte, în cazul revocării președintelui Camerei Deputaților, este neconstituțional, întrucât în conformitate cu art. 64 alin. (5) din Constituție configurația politică rezultată din alegeri constituie principiul esențial al alcătuirii Biroului permanent, fără distincție, dacă această alcătuire se produce la începutul legislaturii sau în condițiile rezultate după revocarea din funcție a președintelui Camerei Deputaților înainte de expirarea mandatului.

4. Art. 43 alin. (5) care, potrivit redactării cuprinse în art. I pct. 50 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, prevede procedura de revocare a unui membru al biroului comisiei este neconstituțional în ceea ce privește teza finală „[...] sau a mai mult de jumătate din numărul membrilor comisiei”. Aceasta, deoarece textul atribuie deputaților aparținând altor grupuri parlamentare dreptul de a solicita revocarea unui membru din biroul comisiei aparținând altui grup parlamentar, legitim desemnat în funcție, potrivit reprezentativității rezultate din alegeri, în condițiile art. 64 alin. (5) din Constituție. Revocarea prevăzută la alin. (5) al art. 43 din Regulament nu poate fi decât politică și în acest caz propunerea aparține numai grupului parlamentar din care respectivul deputat face parte.

5. Art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c), al cărui cuprins se regăsește în art. I pct. 108 din Hotărârea Camerei

Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005 și care prevede:
„(2) Potrivit art. 75 din Constituția României, se supun spre dezbateră și adoptare Camerei Deputaților, ca primă Cameră sesizată: [...]”

2. proiectele legilor organice prevăzute în Constituția României la: [...]

c) art. 55 alin. (2) și (3) — *Condițiile privind îndeplinirea îndatoririlor militare de către cetățenii români; [...]”* este neconstituțional în ceea ce privește art. 55 alin. (3) din Constituție.

Observând prevederile art. 75 alin. (1) din Constituție, se constată că, referitor la art. 55, este menționat numai alin. (2), nu și alin. (3). În consecință, menționarea în textul Regulamentului și a alin. (3) la art. 55 este o adăugare la prevederea constituțională. Această adăugare contravine Constituției, deoarece creează pentru Camera Deputaților încă o competență pe care, constituțional, Camera nu o are.

6. Art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e²) și e³), astfel cum a fost introdus prin art. I pct. 111 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, prevede:

„e²) art. 63 alin. (1) — Prelungirea mandatului Parlamentului; e³) art. 70 alin. (1) — Jurământul deputaților și senatorilor;” sunt neconstituționale, întrucât contravin art. 63 alin. (1) și

art. 70 alin. (1) din Constituție. Astfel, lit. e²) a art. 86 alin. (3) pct. 2 din Regulament, criticat, încalcă art. 63 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia *„Camera Deputaților și Senatul sunt alese pentru un mandat de 4 ani, care se prelungește de drept în stare de mobilizare, de război, de asediu sau de urgență, până la încetarea acestora”*. Curtea constată că prelungirea mandatului Parlamentului operează de drept în cazurile prevăzute de textul constituțional. În consecință, nu este de competența Parlamentului prelungirea mandatului în condițiile art. 63 alin. (1) din Constituție.

Lit. e³) a art. 86 alin. (3) pct. 2 din Regulament contravine art. 70 alin. (1) din Constituție, care prevede că *„Deputații și senatorii intră în exercițiul mandatului la data întrunirii legale a Camerei din care fac parte, sub condiția validării alegerii și a depunerii jurământului. Jurământul se stabilește prin lege organică”*. Curtea constată că jurământul este o condiție a validării mandatului parlamentar și ține de statutul deputaților și al senatorilor care, potrivit art. 65 alin. (2) lit. j) și art. 73 alin. (3) lit. c) din Constituție, se stabilește prin lege organică, adoptată în ședința comună a Camerelor.

Având în vedere considerentele expuse, cu unanimitate de voturi în ceea ce privește dispozițiile art. 25, art. 25¹ alin. (5), art. 25² alin. (1), art. 48 alin. (4), art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c), precum și în ceea ce privește referirea la art. 55 alin. (3) din Constituție și la art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e²) și e³) din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat și completat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, și cu majoritate de voturi în ceea ce privește dispozițiile art. 25¹ alin. (1), (2), (4) și (7), art. 25² alin. (2) și ale art. 43 alin. (5) teza finală din același Regulament,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Constată că art. 25, art. 25¹ alin. (5), art. 25² alin. (1) și art. 48 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat și completat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, sunt constituționale.

2. Constată că art. 25¹ alin. (1), (2), (4) și (7), art. 25² alin. (2), art. 43 alin. (5) teza finală, art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c), în ceea ce privește referirea la art. 55 alin. (3) din Constituție, și art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e²) și e³) din același Regulament sunt neconstituționale.

Definitivă și obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui Camerei Deputaților și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc la data de 14 noiembrie 2005 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocar, Constantin Doldur, Acsinte Gaspar, Koszokár Gábor, Petre Ninosu, Ion Predescu și Șerban Viorel Stănoiu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
 prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

OPINIE SEPARATĂ

Prin Decizia nr. 602 din 14 noiembrie 2005 Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 25, ale art. 25¹ alin. (5), ale art. 25² alin. (1) și ale art. 48 alin. (4) din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat și completat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005, sunt constituționale.

Prin aceeași decizie Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 25¹ alin. (1), (2), (4) și (7), ale art. 25² alin. (2), ale art. 43 alin. (5) teza finală, ale art. 86 alin. (2) pct. 2 lit. c), în ceea ce privește referirea la art. 55 alin. (3) din Constituție, precum și ale art. 86 alin. (3) pct. 2 lit. e²) și e³) din același Regulament sunt neconstituționale.

Cu privire la constatarea neconstituționalității dispozițiilor art. 25¹ alin. (1), (2), (4) și (7), ale art. 25² alin. (2) și ale art. 43 alin. (5) teza finală din Regulamentul Camerei Deputaților, soluție adoptată de Curte cu majoritate de voturi, nu împărtășim părerea exprimată în decizie, pentru următoarele considerente:

Dispozițiile art. 25¹ alin. (1), (2), (4) și (7) din Regulament reglementează posibilitatea revocării președintelui Camerei Deputaților, la propunerea majorității deputaților, când se schimbă majoritatea politică din Camera respectivă, precum și la propunerea a minimum o treime din numărul total al deputaților, în cazul în care încalcă prevederile Constituției României, ori când încalcă grav sau în mod repetat Regulamentul Camerei Deputaților sau ale Regulamentului ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului, precum și condițiile în care se poate soluționa propunerea de revocare, ca și modalitatea de înlocuire în Biroul permanent a persoanei revocate, cu respectarea configurației politice a acestui organism.

Dispozițiile art. 25² alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel cum a fost modificat și completat, reglementează posibilitatea revocării din funcție a oricăruia dintre ceilalți membri ai Biroului permanent al Camerei Deputaților, la propunerea unei treimi din numărul total al deputaților, în cazul când încalcă prevederile Constituției României, precum și în cazul când încalcă grav sau în mod repetat prevederile Regulamentului Camerei Deputaților sau ale Regulamentului ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului.

Considerăm că aceste prevederi ale Regulamentului Camerei Deputaților nu încalcă prevederile Constituției, ci, dimpotrivă, sunt conforme cu dispozițiile de principiu ale art. 64 din Constituție privind organizarea internă a Camerelor Parlamentului.

Textul art. 64 din Constituție consacră principiul autonomiei regulamentare a Camerelor, prevăzând că *„organizarea și funcționarea fiecărei Camere se stabilesc prin regulament propriu“*.

De asemenea, la alin. (2) al art. 64 se prevede: *„Fiecare Cameră își alege un birou permanent. Președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului se alege pe durata mandatului Camerelor. Ceilalți membri ai birourilor permanente sunt aleși la începutul fiecărei sesiuni. Membrii birourilor permanente pot fi revocați înainte de expirarea mandatului.“*

Este de observat că dispozițiile constituționale nu stabilesc motivele și condițiile în care membrii birourilor permanente, inclusiv președinții acestora, care sunt președinții Camerelor respective, pot fi revocați. În aceste condiții credem că este evident, așa cum subliniam și în opinia separată la Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 1 februarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 153 din 21 februarie 2005, că intenția legiuitorului constituant a fost aceea de a lăsa la latitudinea fiecărei Camere reglementarea motivelor și a condițiilor în care se poate proceda la revocarea membrilor birourilor permanente în care sunt incluși și președinții Camerelor, ceea ce, după părerea noastră, Camera Deputaților a și făcut prin modificările și completările aduse Regulamentului său de organizare și funcționare, aprobate prin Hotărârea nr. 34 din 25 octombrie 2005.

Nu împărtășim părerea că dispozițiile art. 25¹ alin. (1), (2), (4) și (7), precum și ale art. 25² alin. (2) ar contraveni prevederilor art. 64 alin. (5) din Constituție, care stabilesc că *„Birourile permanente și comisiile parlamentare se alcătuiesc potrivit configurației politice a fiecărei Camere“*, întrucât textul constituțional citat nu se referă la revocare, ci la alcătuirea birourilor permanente și a comisiilor parlamentare. Prin urmare, în cazul în care intervine revocarea, cerința constituțională devine operantă numai la desemnarea celor care vor lua locul celor revocați, prilej cu care, într-adevăr, trebuie să se respecte în compunerea birourilor situația reprezentării în Parlament a partidelor politice, astfel cum aceasta a rezultat din alegeri. Or, în opinia noastră această cerință este respectată, art. 25¹ alin. (7) din Regulament prevăzând, în cazul revocării președintelui Camerei Deputaților, demersurile necesare pentru asigurarea păstrării componenței Biroului permanent corespunzător configurației politice a Camerei Deputaților.

În consecință, nu credem că se poate considera că obligația constituțională a respectării configurației politice a

Camerelor poate constitui, prin ea însăși, un impediment în calea revocării președintelui Camerei Deputaților, întemeiată pe motivele de revocare înscrise la art. 25¹ din Regulament, care au la bază încălcarea Constituției sau a Regulamentul Camerei Deputaților. De altfel, subliniem că aceste motive, *mutatis mutandis*, sunt asemănătoare celor care, potrivit art. 95 din Constituție, pot duce la suspendarea din funcție a Președintelui României.

Nu suntem de acord nici cu susținerea că propunerea de revocare a președintelui Camerei Deputaților ar trebui să provină numai de la grupul parlamentar care l-a propus, întrucât în acest fel s-ar putea ajunge, practic, la situația ca, din rațiuni care țin de interesul partidului politic al cărui membru este persoana respectivă, chiar dacă președintele Camerei ar încălca Constituția sau Regulamentul Camerei Deputaților, acesta să nu poată fi revocat, ceea ce credem că nu este admisibil.

În ceea ce privește situația reglementată de art. 25¹ alin. (1) din Regulamentul Camerei Deputaților, care se referă la posibilitatea revocării din funcția de președinte al Camerei Deputaților, când se schimbă majoritatea politică din Camera Deputaților, deși credem că sunt justificate unele rezerve cu privire la această prevedere, care nu are la bază ideea de culpă în exercitarea funcției de președinte, considerăm că nici acest text regulamentar nu încălca Constituția, având în vedere autonomia regulamentară a Camerelor și inexistența unui text constituțional care să limiteze motivele de revocare a președinților Camerelor sau a celorlalți membri ai birourilor permanente ale acestora sau să precizeze, cel puțin, natura acestor motive.

Rezervele ce se pot formula în legătură cu textul art. 25¹ alin. (1) din Regulament au la bază faptul că acesta presupune fie posibilitatea unei majorități parlamentare variabile pe parcursul unei legislaturi, fie posibilitatea ca majoritatea, în mod arbitrar, abuziv, să revoce președintele ales al Camerei Deputaților, ceea ce ar putea determina o anumită instabilitate în conducerea Camerei, care nu ar fi de dorit în lipsa unor motive întemeiate.

Considerăm, de asemenea, că textele regulamentare privind revocarea președintelui Camerei Deputaților sau a

celorlalți membri ai Biroului permanent nu încălcă principiile generale ale răspunderii juridice și în special dreptul fundamental la apărare al persoanei căreia ar urma să i se aplice măsura revocării.

Dispozițiile art. 25¹ alin. (4) din Regulament se referă la revocarea, în cadrul parlamentar, a unei persoane alese, stabilindu-se că propunerea de revocare se depune la Biroul permanent, care verifică, din punct de vedere formal, îndeplinirea condițiilor prevăzute de Regulament, urmând ca acesta să introducă în proiectul ordinii de zi a următoarei ședințe de plen propunerea de revocare, care va fi dezbătută cu respectarea prevederilor art. 216 din Regulament.

Considerăm că procedura reglementată este conformă cu cerințele democrației parlamentare și este de natură să ofere garanții că măsura revocării nu va fi luată cu ușurință, în mod abuziv. De altfel, în legătură cu invocarea încălcării dreptului la apărare, prevăzut de art. 24 din Constituție, subliniem că, așa cum este cunoscut, acest drept se referă la sfera activității judiciare, iar nu a celei parlamentare, politice.

În ceea ce privește dispozițiile art. 43 alin. (5) din Regulamentul Camerei Deputaților, care stabilesc că revocarea unui membru din Biroul comisiei permanente poate fi cerută și de „mai mult de jumătate din numărul membrilor comisiei“, nu suntem de acord cu părerea majorității membrilor Curții, care a considerat că textul este neconstituțional întrucât înfrânge principiul consacrat de art. 64 alin. (5) din Constituție, potrivit căruia comisiile parlamentare se alcătuiesc potrivit configurației politice a fiecărei Camere.

Considerăm că posibilitatea majorității membrilor unei comisii permanente de a cere revocarea unui membru al biroului comisiei respective nu are nici o legătură cu principiul constituțional invocat, care se aplică numai în ceea ce privește alcătuirea, componența birourilor permanente ale Camerelor și a comisiilor parlamentare, fără a putea obstacula posibilitatea de revocare a membrilor birourilor comisiilor permanente.

Judecător,

Constantin Doldur

OPINIE SEPARATĂ

Adoptarea și susținerea prezentei opinii separate au fost determinate de dezacordul nostru parțial față de soluția adoptată prin Decizia nr. 602 din 14 noiembrie 2005, respectiv de părerea noastră divergentă față de cea a majorității membrilor Curții Constituționale în privința constituționalității prevederilor art. 25¹ alin. (1), (2), (4) și (7), art. 25² alin. (2) și art. 43 alin. (5) teza finală din Regulamentul Camerei Deputaților, modificat și completat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 34 din 25 octombrie 2005.

Suntem întru-totul de acord că nici autonomia regulamentară a Camerelor Parlamentului, consacrată în art. 64 alin. (1) teza întâi din Constituție, nu poate fi absolutizată, întrucât supremația Constituției reprezintă un principiu general a cărui respectare este obligatorie, inclusiv pentru autoritatea legiuitoare, care nu poate adopta legi, hotărâri și orice alte acte juridice contrare dispozițiilor sau principiilor Constituției. Așadar, și reglementările cuprinse în regulamentele Camerelor Parlamentului trebuie să fie în concordanță cu prevederile constituționale. Dincolo de aceste obligații, în problemele legate de organizarea și funcționarea Camerelor, în privința cărora Constituția nu dispune, Camerele au libertatea să decidă în mod autonom, autonomie care se exercită prin voința majorității membrilor Camerelor, manifestată prin vot.

Majoritatea parlamentară sau majoritatea politică în cadrul uneia ori alteia dintre Camerele Parlamentului nu este o categorie ce poate fi definită în termeni general valabili și, cu atât mai mult, nu este dată pentru întreaga durată a unei legislaturi. Existența unei majorități nu se poate reține concret doar din natura voturilor exprimate în legătură cu reglementarea ori rezolvarea unor probleme. Practic, majoritatea este, în general, conjuncturală. Voința unei asemenea majorități se manifestă și prin susținerea ori revocarea susținerii unor parlamentari aleși în organele de lucru ale Camerelor Parlamentului.

Rar se întâmplă ca majoritatea parlamentară să se formeze direct și imediat în urma alegerilor generale. Aceasta ar presupune ca un partid politic, o coaliție ori o alianță să obțină un număr de mandate care îi asigură majoritatea locurilor în Cameră. În alte și cele mai frecvente situații, majoritatea în fiecare Cameră se formează în urma negocierilor dintre diferitele forțe politice, majoritate care ulterior se poate schimba, la modul general sau doar în legătură cu reglementarea ori soluționarea unor probleme concrete. Importantă este însă funcționarea principiului potrivit căruia majoritatea decide, iar minoritatea se exprimă, drepturi care trebuie asigurate necondiționat.

Constituția dispune la art. 64 alin. (2) teza întâi că „*fiecare Cameră își alege un birou permanent*“. Deci, alcătuirea Biroului permanent prin alegere este obligatorie, iar prin rezultatele alegerii se manifestă voința majorității existente la acel moment și în acel scop.

Constituția nu stabilește numărul membrilor biroului permanent și nici funcțiile în cadrul biroului, acestea urmând a fi stabilite prin Regulamentul Camerei, conform voinței majorității. Din art. 64 alin. (2) teza a doua și a treia din Constituție rezultă că din Biroul permanent fac parte președintele Camerei, ales pe durata mandatului Camerei, și alți membri, aleși la începutul fiecărei sesiuni.

Teza a patra din alin. (2) al aceluiași articol prevede posibilitatea revocării oricărui membru al Biroului permanent înainte de expirarea mandatului, fără a stabili motivele, condițiile și procedura revocării, lăsând reglementarea acestor chestiuni în competența exclusivă a Camerei. În acest sens a înțeles Regulamentul Camerei Deputaților să reglementeze în art. 25¹ și următoarele.

Prevederile Regulamentului, având în vedere posibilitatea constituțională de a revoca orice membru al Biroului permanent înainte de expirarea mandatului, urmărește crearea condițiilor pentru ca majoritatea membrilor Camerei să se exprime în acest sens. Majoritatea poate fi aceeași care l-a susținut pe președinte la alegerea sa, care poate să îl susțină și ulterior ori să nu îl mai susțină în totalitate, dar poate fi și o majoritate nou-formată ori modificată datorită schimbării opțiunilor unui număr de parlamentari. Pentru a cunoaște voința majorității sunt necesare declanșarea și desfășurarea procedurii de vot. Primul moment al declanșării procedurii îl reprezintă propunerea formulată de parlamentari care, după părerea noastră, nu ar trebui condiționată de cerințe exagerat de restrictive. Observăm că art. 25¹ din Regulament nu reglementează propriu-zis revocarea președintelui Camerei Deputaților, ci propunerea formulată în acest sens, în privința căreia, pentru a preveni folosirea ei abuzivă, s-au stabilit exigențe deosebite: propunerea poate fi făcută într-un caz de majoritatea deputaților, iar în celălalt caz, de minimum o treime din numărul total al deputaților.

Motivele propunerii de revocare sunt prevăzute în alin. (1) și alin. (2) al art. 25¹ din Regulament, care constau, în primul caz, în voința majorității deputaților de a nu-l mai susține pe președintele în funcție, iar în cel de al doilea caz, în *încălcarea prevederilor Constituției ori încălcarea în mod grav sau repetat a prevederilor Regulamentului*. Schimbarea majorității politice din Cameră este doar o

ipoteză, importantă fiind voința majorității deputaților de a propune revocarea președintelui.

Alin. (2) al art. 25¹ prevede posibilitatea propunerii revocării președintelui cu titlu de sancțiune juridică. Încălcarea Constituției ori a Regulamentului se realizează prin fapte, acțiuni sau inacțiuni care nu pot fi dinainte prevăzute și nu pot fi exhaustiv stabilite. Existența unor fapte de încălcare a prevederilor Constituției sau ale Regulamentului vor fi arătate în cuprinsul propunerii de revocare, care trebuie făcută în scris, iar acestea vor fi dezbătute în plenul Camerei, urmând ca majoritatea deputaților să hotărască dacă există sau nu încălcările arătate în propunere și dacă ele justifică sau nu revocarea.

Manifestarea voinței majorității deputaților de a propune revocarea președintelui nu poate fi îngrădită, urmând a se vedea după dezbateri și vot dacă aceeași majoritate care a inițiat procedura ori o altă majoritate vrea sau nu vrea revocarea.

Suntem de părere că nu are nici un temei constituțional condiționarea declanșării procedurii de revocare a președintelui Camerei, prin înscrierea pe ordinea de zi a ședinței Camerei Deputaților a propunerii de revocare, de voința grupului parlamentar sau a grupurilor parlamentare care l-au propus inițial pe deputatul respectiv pentru a fi ales ca președinte. Nu vedem un asemenea temei nici în obligația incontestabilă și firească a Camerelor Parlamentului de a respecta, prin componența organelor lor de lucru, configurația politică a Camerelor, prevăzută de art. 64 alin. (5) din Constituție.

Textul constituțional invocat impune alcătuirea birourilor permanente și a comisiilor parlamentare potrivit configurației politice a fiecărei Camere. Reținem însă că revocarea președintelui sau a unui alt membru al Biroului permanent nu constituie o operațiune de alcătuire. Alcătuirea biroului cuprinde operațiunile de propunere a condițiilor și alegerea membrilor. Este adevărat că revocarea determină vacanța unei funcții care trebuie completată prin alegeri, deci printr-o operațiune de alcătuire parțială. Începând din acest moment Camera are obligația de a asigura respectarea configurației politice a Camerei prin compunerea în ansamblu a Biroului permanent. Pentru situația în care este ales un nou președinte, reprezentant al altor formațiuni politice, alin. (7) al art. 25¹ din Regulament prevede proceduri adecvate în vederea restabilirii concordanței noii compuneri a Biroului permanent cu configurația politică a Camerei Deputaților.

În legătură cu alegerea și revocarea președintelui uneia dintre Camere, respectarea prevederilor art. 64 alin. (5) din Constituție prezintă particularități importante. Biroul

permanent se alcătuiește în două faze: întâi se alege președintele Camerei, iar apoi ceilalți membri ai Biroului permanent. În funcția de președinte fiind aleasă o singură persoană, aceasta nu are cum să reflecte configurația politică a Camerei respective. A transpune norma constituțională și la desfășurarea acestei prime faze ar însemna că președintele va trebui în mod obligatoriu să reprezinte majoritatea politică rezultată din alegeri ori formată ulterior prin negocieri, sens în care numai această majoritate ar putea desemna un singur candidat. În asemenea condiții nu s-ar mai putea vorbi de alegeri, or, Constituția prevede alegerea Biroului permanent.

Constituția nu stabilește cine poate face propuneri și cine poate fi propus pentru a fi ales ca președinte al Camerei. Astfel, Regulamentul prevede că fiecare grup parlamentar poate propune un singur candidat, care poate face parte din acel grup ori poate fi o personalitate din alt grup parlamentar sau chiar independent. De asemenea, mai multe grupuri parlamentare pot propune un candidat comun. Apartenența la o anumită formațiune politică, dintre cele care au intrat în Cameră, a celui care poate fi propus și ales în funcția de președinte al Camerei nu este dată de rezultatele alegerilor generale, ci de voința majorității membrilor Camerei respective. Va fi ales președinte candidatul care obține votul majorității membrilor Camerei. Abia după alegerea președintelui, cunoscând grupul sau grupările politice pe care le reprezintă, se pot face calcule și algoritmi în vederea repartizării pe grupuri parlamentare a locurilor din Biroul permanent, propunerile de candidați și alegerile putându-se face numai cu respectarea repartizării locurilor pentru ca Biroul permanent, în totalitatea sa, să aibă o componență corespunzătoare configurației politice a Camerei.

Îndreptățirea doar a anumitor grupuri parlamentare pentru a propune revocarea președintelui Camerei sau a unui alt membru al Biroului permanent, pe lângă faptul că este contrară spiritului Constituției și principiilor democrației parlamentare, potrivit cărora trebuie asigurată posibilitatea majorității de a decide, prezintă și numeroase alte impedimente de ordin practic, legate de organizarea și buna funcționare a Camerelor Parlamentului. Este suficient, credem, ca pentru demonstrarea parțială a posibilității ivirii unor asemenea dificultăți să formulăm câteva întrebări: ce se întâmplă dacă pe parcursul timpului grupul parlamentar care l-a propus pe președinte dispăre, se dizolvă indiferent din ce motive?; ce se întâmplă în situația în care președintele a fost candidatul comun al mai multor grupuri parlamentare, iar, când apar motive temeinice pentru revocarea sa, unul dintre grupurile parlamentare refuză

asocierea la propunerea de revocare? Este nefiresc ca, datorită inexistenței propunerii, procedura să nu poată fi declanșată, iar majoritatea să nu își poată exprima voința.

Apreciem că prevederile art. 25¹ din Regulamentul Camerei Deputaților nu pot fi considerate ca fiind neconstituționale nici pentru nerespectarea principiului simetriei faptelor juridice, pe baza căruia s-ar ajunge la concluzia că numai cel care a făcut propunerea pentru alegere poate propune revocarea. Singurul element comun al celor două fapte juridice este votul, voința majorității membrilor Camerei de a-l alege pe un anumit candidat, respectiv de a revoca din funcție o persoană. Acest element este prevăzut în condiții identice pentru ambele faze, dar pentru manifestarea lui este indispensabilă propunerea pentru declanșarea procedurii.

Statutul diferit al președintelui Camerei față de ceilalți membri ai Biroului permanent nu justifică ideea imposibilității revocării sale. Nici statutul președintelui nu este de neutralitate, el prin opiniile și voturile exprimate fiind în continuare legat de formațiunea politică de care aparține. Doar în cazurile când se exprimă ca reprezentant și în numele Camerei trebuie să respecte părerea majorității membrilor Camerei.

Procedura revocării din funcție a președintelui Camerei Deputaților este prevăzută în art. 25¹ alin. (4) din Regulament. Dacă se va considera că aceste norme de procedură sunt insuficiente, ele pot fi completate numai de Camera Deputaților. Curtea Constituțională nu are dreptul

să le modifice ori să le completeze și nici să le declare ca fiind neconstituționale pentru omisiunea de reglementare.

În ceea ce îi privește pe ceilalți membri al Biroului permanent, art. 25² alin. (2) din Regulament prevede posibilitatea propunerii revocării din funcție, în afară de solicitarea grupului parlamentar prevăzută la alin. (1) al aceluiași articol, și de către minimum o treime din numărul total al deputaților, dar numai cu titlu de sancțiune juridică pentru încălcarea prevederilor Constituției sau ale Regulamentului Camerei. Considerăm că ar fi inacceptabil ca revocarea din funcție a unui membru al Biroului permanent care a încălcat prevederile Constituției ori, în mod grav sau repetat, prevederile Regulamentului să fie lăsată la discreția grupului parlamentar care l-a propus.

Considerentele referitoare la stabilirea abaterilor și respectarea configurației politice a Camerei, reținute la examinarea constituționalității reglementărilor privind propunerea de revocare a președintelui Camerei, sunt valabile și în acest caz. De altfel, alin. (3), (4) și (5) ale art. 25² din Regulament stabilesc procedura revocării, precum și obligativitatea respectării configurației politice a Camerei la orice modificare operată în componența Biroului permanent.

Cele arătate mai înainte sunt valabile și la aprecierea constituționalității prevederilor art. 43 alin. (5) din Regulamentul Camerei Deputaților, referitoare la revocarea din funcție a membrilor biroului comisiilor permanente.

Judecător,

Kozsokár Gábor

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
IBAN: RO75RNCB5101000000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23
Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

5 948368 064393